ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΝΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ

Ὁ Κλάϊστ ξαναγυρίζει στὸ Βερολίνο. Ἔνδοξος, μὰ πάντα ἀπελπισμένος καὶ μελαγχολικός. Ἡ γνωριμία του μὲ τὴν ὡραία Ἀδελφίνα. Δυὸ ἀρρωστημένες ψυχές. Ἕνας ἰδανικὸς σύζυγος. Τὸ πρῶτο ραντεβοῦ. Ἡ ἀπόφασις τῆς αὐτοκτονίας. «Θὰ πεθάνουμε μαζύ»!... Ὁ Κλάϊστ ρίχνει τὰ ἔργα του στις φλόγες, ἕτοιμος γιὰ τὸ μεγάλο ταξεῖδι, κτλ.

Γ'.

ΦΗΓΗΘΗΚΑΜΕ στὰ προηγούμενα φύλλα μας τὶς πρῶτες ἐρωτικὲς συμφορὲς τοῦ Γερμανοῦ ποιητοῦ Ἐρρίκου φὸν Κλάϊστ, ὁ ὁποῖος ἔζησε στὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου αἰῶνος. Θὰ σᾶς διηγηθοῦμε τώρα τὴν τελευταία καὶ σπαρακτικώτερη περιπέτειά του. Ἐκείνην ποὺ τὸν ὡδήγησε στὴν αὐτοκτονία, μὲ τὴ συντροφιὰ μιᾶς γυναίκας ὅμοιάς του, τῆς μόνης ποὺ τὸν κατάλαβε στὸν κόσμο.

Ὁ ἄμοιρος ποιητὴς εἶχε γυρίσει στὸ Βερολίνο. Στὴ μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλι, ὅπου εἶχε μείνει προτήτερα ἐπὶ τρία ὁλόκληρα χρόνια, εἶχε ἀναζητήσει τὴ λησμονιὰ στὴν ἐργασία, εἶχε ἐργασθεῖ πολύ, εἶχε γράψει τόμους ὁλόκληρους ποιημάτων, ποὺ περίμεναν τώρα νὰ ἰδοῦν τὸ φῶς. Τὸν ἴδιο αὐτὸ καιρό, ἡ φήμη του εἶχε ἀπλωθεῖ στὴ Γερμανία καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς καλυτέρους καὶ τοὺς πιὸ τρυφεροὺς ποιητὰς τῆς ἐποχῆς του.

Μὰ ὅλα αὐτὰ τί σημασία μποροῦσαν νὰ ἔχουν γι' αὐτόν; Ὁ Κλάϊστ εἶχε ἀποζητήσει νὰ βρῇ στὴν τέχνη του τὴν εὐτυχία ποὺ δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ βρῇ στὴ ζωή. Κι' ὅμως καταλάβαινε καλὰ πὼς δὲν τὴν εἶχε βρεῖ οὔτε ἐκεῖ!

Μ' αὐτὴν τὴν πικρὴ συναίσθησι εἶχε γυρίσει στὸ Βερολίνο. Καὶ ἔξαφνα, νόμισε πὼς τὴν εὐτυχία αὐτὴν ποὺ ἀποζητοῦσε τόσα χρόνια, τὴν βρῆκε ἐπὶ τέλους, ζωντανή, ὁλοζώντανη, στὸ πρόσωπο μιᾶς γυναίκας!

Ἡ γυναῖκα αὐτὴ λεγόταν Ἀδολφίνα Φόγκελ. Ἦταν μιὰ νεαρωτάτη γυναῖκα, καὶ εἶχε παντρευτεῖ πρὶν ἀπὸ πέντε χρόνια ἕναν ἡλικιωμένο ἀριστοκράτη, τὸν Λουδοβίκο Φόγκελ, στὸν ὁποῖο εἶχε χαρίσει κ' ἕνα χαριτωμένο κοριτσάκι, τὴν Πωλέττα. Ἡ Ἀδολφίνα δὲν εἶχε παντρευτεῖ ἀπὸ ἔρωτα, τὸν γηραιὸ σύζυγό της. Καὶ ὅμως, ἔτρεφε μέσα της τὰ τρυφερότερα αἰσθήματα γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος τὴν ἐλάτρευε κυριολεκτικῶς καὶ τὴν εἶχε θεοποιήσει μέσα στὴν ψυχή του!

* * *

Ἦταν πολὺ ἀλλόκοτος χαρακτῆρας ἡ Ἀδολφίνα Φόγκελ. Ἦταν μιὰ γυναῖκα ρωμαντική, πλημμυρισμένη ἀπὸ τὸν πόθο μιᾶς εὐτυχίας ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὴ φτάσῃ. Γι' αὐτὸ ἦταν πάντα παραδομένη σ' ἕνα ἀτέλειωτο μαράζι, ποὺ τὴν ἔλυωνε μέρα μὲ τὴν ἡμέρα. Ἦταν τέλος ἕνας χαρακτὴρ ποὺ ἔμοιαζε καταπληκτικὰ μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἐρρίκου φὸν Κλάϊστ. Ὁ γηραιὸς σύζυγός της παρακολουθοῦσε μὲ πόνο καὶ μὲ σπαραγμὸ τὴν κατάστασι αὐτὴ τῆς συζύγου του. Ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε, σὰν στοργικὸς πατέρας, γιὰ νὰ τῆς ἀποδώσῃ τὴ χαρά, τὴν ὑγεία, τὸν πόθο τῆς ζωῆς. Μὰ δὲν τὸ κατόρθωνε, κ' ἔπεφτε στὴν πιὸ μαύρη ἀπελπισία.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο βρισκόντουσαν τὰ πράγματα, ὅταν ὁ Ἐρρίκος γνωρίστηκε μὲ τὴν Ἀδολφίνα. Ἡ αἰσθαντικὲς καὶ ἀρρωστημένες ψυχές τους ἔσμιξαν εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Εἶχαν τόση ὁμοιότητα μεταξύ τους! Καὶ κατάλαβαν ἀμέσως ὅτι ἦσαν προορισμένοι ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο. Ἀφέθηκαν λοιπὸν στὴ μοῖρα τους, χωρὶς νὰ συγκρατηθοῦν ἀπὸ τίποτε, πολὺ ὀλιγώτερο ἀπὸ τὰ κοινωνικὰ ἐμπόδια ποὺ ὀρθωνόντουσαν μπροστά τους...

Τὰ κοινωνικὰ ἐμπόδια... Ὅταν ἀργότερα τὸ σκάνδαλο ξέσπασε μὲ τὸν τραγικώτερο τρόπο, καὶ ὅταν οἱ ἠθικολόγοι βρῆκαν τὴν εὐκαιρία νὰ χύσουν, ἐναντίον τῆς Ἀδολφίνας ἰδίως, ὅλο τὸ δηλητήριο ποὺ ἔκρυβε ἡ μυστικὴ τους ψυχή, αὐτὸς ὁ Λουδοβίκος Φόγκελ βγῆκε καὶ ὑπεράσπισε μὲ μιὰ ὑπέροχη αὐταπάρνησι τὴ μνήμη τῆς γυναίκας, τὴν ὁποία εἶχε ἀγαπήσει ὅσο τίποτε ἄλλο στὸν κόσμο. Δὲν ἦταν διεφθαρμένος ὁ γηραιὸς αὐτὸς ἀριστοκράτης. Ἦταν μονάχα ἕνας δυστυχισμένος ἄνθρωπος, ὁ ἀποῖος ἐλάτρευε τὴ γυναικούλα του σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε νὰ θυσιάζῃ τὰ πάντα, ἀκόμα καὶ τὸν ἀνδρικό του ἐγωϊσμὸ γιὰ τὴν εὐτυχία της!...

Ὡστόσο, ἀπὸ τὴν πρώτη ἀκόμα στιγμὴ ποὺ ὁ Ἐρρίκος πῆγε νὰ συναντήσῃ τὴν Ἀδολφίνα στὸ σπίτι της, φάνηκε καθαρὰ τὸ τραγικὸ τέλος ποὺ θὰ ἔπερνε τὸ αἴσθημά τους. Φάνηκε πὼς ἡ δυὸ αὐτὲς ὑπάρξεις ἦσαν προορισμένες γιὰ τὸ θάνατο. Γιὰ τὸ θάνατο, ποὺ θὰ τοὺς ἀπεμάκρυνε ἀπὸ ἕναν κόσμο ποὺ τοὺς ἦταν ὁλότελα ξένος. Ὁ Κλάϊστ κ' ἡ Ἀδολφίνα συνωμίλησαν ἀρκετὴ ὥρα μαζύ, κατὰ τὴν πρώτη τους γνωριμία, καὶ ἔπειτα ἡ Ἀδολφίνα σηκώθηκε καὶ τραγούδησε μιὰ παθητικὴ ἄρια. Ὁ Ἐρρίκος τὴν ἄκουγε μὲ σκυμένο τὸ κεφάλι, ἐντελῶς συνεπαρμένος. Καὶ ὅταν ἡ βελουδένια ἐκείνη φωνὴ ἔσβησε πειά, σηκώθηκε, πῆγε κοντά της καὶ ἀντὶ γιὰ κάθε ἄλλον ἔπαινο τῆς ψιθύρισε αὐτὰ τὰ μοιραῖα λόγια:

— Ἀ! ἦταν τόσο ὡραῖο τὸ τραγοῦδι σας ὥστε ν' ἀξίζῃ νὰ πεθάνῃ κανεὶς γι' αὐτό!

Ἐκείνη τὸν κύτταξε μὲ δακρυσμένα τὰ μάτια, καὶ τὸν ρώτησε μὲ ὁλοφάνερη ἀγωνία:

— Μοῦ τὴν εἴπατε σὰν ἕνα φιλοφρόνημα αὐτὴ τὴ φράσι, ἢ μιλοῦσατε σοβαρά;

— Ναί, τῆς ἀπάντησε ὁ Κλάϊστ, ὅ,τι σᾶς εἶπα βγῆκε μέσα ἀπὸ τὰ κατάβαθα τῆς καρδιᾶς μου!

Τότε ἡ Ἀδολφίνα τοῦ ἔτεινε τὸ χλωμὸ πρόσωπό της, τὸ ὁποῖο ἐκεῖνος γέμισε μὲ φιλιά.

* * *

Δυὸ μέρες ἀργότερα, ὅταν συναντήθηκαν καὶ πάλι, ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς στιγμὲς παθητικῆς σιωπῆς, κατὰ τὶς ὁποῖες ὁ Ἐρρίκος ἐχάϊδευε τὸ ξανθὸ κεφαλάκι τῆς φίλης του, ποὺ ἦταν γερμένο ἐπάνω του, ἐκείνη τοῦ εἶπε:

— Μ' ἀγαπᾶς, ἀλήθεια, Ἐρρίκε; Μ' ἀγαπᾶς πολύ, μὰ πάρα πολύ;

— Ναί, τῆς ἀπάντησε ἐκεῖνος ἀμέσως. Σ' ἀγαπῶ, ὅσο δὲν ἀγάπησα τίποτε ἄλλο στὸν κόσμο!

— Ἔτσι;... ἐπρόσθεσε ὀνειροπόλα ἡ Ἀδολφίνα. Καί... μπορῶ νὰ ὑπολογίζω σὲ σένα σ' ὁποιαδήποτε περίπτωσι;

— Ναί, ἀγάπη μου... Δὲν μοῦ μένει πειὰ τίποτε ἄλλο ἀπὸ λίγη ζωὴ ποὺ τρεμοσβύνει κ' αὐτή, καὶ μιὰ ψυχὴ ποὺ εἶνε ὁλόκληρη μιὰ φλόγα. Ὅλα αὐτὰ εἶνε δικά σου, σοῦ τὰ χαρίζω. Μπορεῖς νὰ τὰ κάνῃς ὅ,τι θέλεις!

Ἡ Ἀδολφίνα πλησίασε τότε τὸ πρόσωπό της στὸ δικό του, καὶ στόμα μὲ στόμα, μὲ τὴ φωνὴ ὑπόκωφη ἀπὸ ἡδονικότητα τοῦ ψιθύρισε:

— Χτές, ὅταν σοῦ τραγούδησα, μοῦ εἴπες: «Εἶνε τόσο ὡραῖο τὸ τραγοῦδι σου, ὥστε νὰ ἀξίζῃ νὰ πεθάνῃ κανεὶς γι' αὐτό». Τί ἤθελες νὰ πῆς;

— Αὐτὸ ποὺ κατάλαβες, πολυαγαπημένη μου, τῆς ἀπάντησε ὁ Ἐρρίκος.

Τὰ μάγουλά τους ἄγγιζαν τὸ ἕνα τ' ἄλλο, τὰ στόματά τους ἀναζητοῦσαν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο, καὶ τότε ἡ Ἀδολφίνα διετύπωσε τὸ μεγάλο ἐρώτημα ποὺ φούσκωνε τὶς δυὸ αὐτὲς ἀρρωστημένες καρδιὲς καὶ ποὺ θὰ τὶς ἀπελευθέρωνε στὸ τέλος ἀπὸ τὸ μαρτύριο τῆς ζωῆς:

— Εἶσαι ἕτοιμος νὰ τὸ κάνῃς αὐτό, Ἐρρίκε; Εἶσαι ἕτοιμος νὰ πεθάνῃς;

Ὁ Ἐρρίκος ἀνατινάχτηκε, σὰν νὰ τὸν εἶχαν ἀγκαλιάσει φλόγες ἀόρατες. Ἀγκάλιασε παράφορα τὴν ἀγαπημένη του καὶ τῆς ἀπάντησε:

— Ὤ, ναί! Εἶμαι ἕτοιμος!... Σήμερα κιόλας, αὐτὴν τὴ στιγμή, ἂν θέλῃς!... Σκέψου, ἀγάπη μου... Αὐτὴν τὴ στιγμὴ τὴν περιμένω ἀπὸ τὰ παιδικά μου χρόνια ἀκόμα!... Τὴν σκεφτόμουν κάθε μέρα, σὲ κάθε ὥρα τῆς ζωῆς μου! Δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ ἄλλη, μεγαλείτερη εὐτυχία, ἀπὸ τοῦ νὰ πεθάνῃ κανεὶς μαζὺ μὲ ἐκείνην ποὺ ἀγαπᾶ!...

— Ὤ, ναί! ψιθύρισε ἡ Ἀδολφίνα, μεθυσμένη ἀπὸ τὴ γοητεία τῶν μοιραίων ἐκείνων λέξεων. Νὰ πεθάνουμε μαζύ, καὶ οἱ δυό μας σὲ λίγο!... Αἰσθάνεσαι μέσα σου αὐτὸ τὸ θάρρος, ἀγάπη μου;

— Θὰ τὸ ἔχω, ἀπάντησε ὁ ποιητὴς ἀποφασιστικά, σοῦ τὸ ὁρκίζομαι! Θὰ κάνω ὅ,τι κ' ἂν θελήσῃς, ὅταν θὰ τὸ θελήσῃς, ὅπως καὶ ἂν τὸ θελήσῃς! Σύ, μονάχη σου, θὰ ὁρίσῃς καὶ τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ὥρα!

Καὶ τότε πειὰ ἡ Ἀδολφίνα ἐγκατρλείφθη στὴν ἀγκαλιά του. Τὸ πρόσωπό της τὸ ἔλουζαν τὰ δάκρυα τῆς εὐτυχίας καὶ τὰ χείλη τους ἐσμίξανε, χωρὶς πειὰ νὰ προφέρουν ἄλλη λέξι.

Τὸ ἴδιο βράδυ, ὅταν ὁ Ἐρρίκος φὸν Κλάϊστ ξαναγύρισε στὸ σπίτι του, ἦταν κυριευμένος ἀπὸ ἕνα θριαμβευτικὸ παραλήρημα. Ἄνοιξε ἀμέσως τὰ συρτάρια τοῦ γράφείου του, ἐκεῖ ποὺ φύλαγε ὅλα τὰ χειρόγραφα τῶν ἔργων του, τελειωμένα κ' ἀτέλειωτα. Στὸ τζάκι ἔκαιε ἡ φωτιά. Καὶ τότε, σὲ μιὰ στιγμὴ ἀρρωστιάρικης παραφορᾶς, πέταξε στὶς φλόγες τὰ δυὸ ρομάντζα ποὺ εἶχε ἕτοιμα γιὰ νὰ παραδώσῃ στὸν ἐκδότη του, τὸ

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ Α. ΛΕΚΛΑΙΡ

ΠΡΟΣΩΠΑ : (Ἐρρῖκος, 28 ἐτῶν, Ἔμμα, 20 ἐτῶν, σύζυγός του. Στὸ σαλονάκι τοῦ σπιτιοῦ τους).

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Λοιπόν, Ἔμμα, εἶσαι εὐχαριστημένη πού γύρισα ;

ΕΜΜΑ.— Εἶνε νὰ ρωτᾶς, Ἐρρῖκε ; Καὶ βέβαια εἶμαι εὐχαριστημένη.

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Καὶ ὅμως...

ΕΜΜΑ, *(ἀνήσυχη).*— Καὶ ὅμως, τί ;

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Κάτι μοῦ λέει ὅτι δὲν εἶσαι τόσο εὐχαριστημένη...

ΕΜΜΑ.— Ἔχεις λάθος, ἀγάπη μου... *(Τὸν ἀγκαλιάζει καὶ τὸν φιλεῖ).*

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Ἀκόμα καὶ τὸ φίλημά σου εἶνε ἀλλοιώτικο. Δὲν ξέρω, δὲν ξέρω τί ἔχεις...

ΕΜΜΑ, *(κλαίγοντας).*— Ἐρρῖκε !... Γιατί μὲ παιδεύεις ; Γιατί μοῦ μιλᾶς ἔτσι ;

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Καλά, ἀγάπη μου. Μὴν ταράζεσαι... Σ' ἀγαπῶ πολύ, μὰ ἡ ψυχή μου εἶνε ἀνήσυχη. Μοῦ φαίνεσαι διαφορετική... Σὰν κάτι νὰ μοῦ κρύβης... Ἔλα νὰ σὲ κυττάξω καλὰ μέσα στὰ μάτια, Ἔμμα.

ΕΜΜΑ, *(γυρίζοντας ἀλλοῦ τὰ μάτια της).*— Τ' εἶν' αὐτά, Ἐρρῖκε ; Γιατί μοῦ λὲς τέτοια λόγια ;

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Ἄφησέ με νὰ σὲ κυττάξω βαθειὰ μέσα στὰ μάτια.

ΕΜΜΑ.— Κύτταξέ με λοιπὸν ἀφοῦ τὸ θές... *(Συγχρόνως γυρίζει ἀλλοῦ τὸ πρόσωπό της).*

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Ἔμμα ! Μοῦ φαίνεται πὼς τὰ μάτια σου κρύβουν στὰ βάθη τους τὴν εἰκόνα ἑνὸς ἄλλου !...

ΕΜΜΑ.— Ὄχι ! Ὄχι !...

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Ἔμμα, τὰ χείλη σου λένε «ὄχι», μὰ τὰ μάτια σου λένε «ναί».

ΕΜΜΑ.— Λένε ψέμματα τὰ μάτια μου.

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Ὄχι, Ἔμμα... Τὰ χείλη σου λένε ψέμματα.

ΕΜΜΑ.— Ἐρρῖκε, σ' ἀγαπῶ πάντα. Πίστεψέ με...

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Δὲν μ' ἀγαπᾶς. Μ' ἔχεις προδώσει. Μ' ἔχεις ἀπατήσει. Τὸ μαντεύω, τὸ ξέρω... Πές μου γιατί μ' ἀπάτησες ;

ΕΜΜΑ.— Ὄχι, ὄχι, δὲν σ' ἀπάτησα, Ἐρρῖκε !... *(Κρύβει τὸ πρόσωπό της στὰ χέρια της καὶ κλαίει).*

ΕΡΡΙΚΟΣ, *(ἐρεθισμένος).*— Λέγε μου... Ποιὸς εἶνε ; Πῶς τὸν λένε ;... Εἶν' ὁ Ἰάκωβος ; Ὁ Στέφανος μήπως ;...

ΕΜΜΑ, *(μὲ μεγάλη ταραχή).*— Ὄχι, ὄχι, δὲν εἶνε ὁ Στέφανος !

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Ἀ, εἶνε λοιπὸν ὁ Στέφανος ;...

ΕΜΜΑ.— Ὄχι... Ὄχι... Δὲν εἶν' αὐτός.

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Γιατί ἀρνεῖσαι πὼς εἶν' αὐτός ; Φοβᾶσαι μὴν τὸν σκοτώσω ; Τὸν ἀγαπᾶς λοιπὸν πολύ ;

ΕΜΜΑ.— Ἐρρῖκε, πίστεψέ με... Δὲν τὸν ἀγαπῶ... Οὔτε στιγμὴ δὲν ἔπαψα νὰ σὲ λατρεύω, ἐσένα, μονάχα ἐσένα, ἀγάπη μου...

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Λέγε μου λοιπόν. Γιατί μ' ἀπάτησες ;

ΕΜΜΑ.— Θεέ μου, ἔλεος, Ἐρρῖκε !... Λυτήσου με !... Δὲν τὸ ἤθελα... Εἶμαι πολύ, πολὺ δυστυχισμένη... Μὲ ξέρεις καλά... Μὲ νοιώθεις... Ἂν τὸν ἀγαποῦσα, δὲν θὰ εἶχα τώρα τόσες τύψεις... Δὲν θὰ σὲ ντρεπόμουνα τώρα ἔτσι... Ἐνῶ ἐκεῖνον τὸν μισῶ, τὸν συχαίνομαι... Πίστεψέ με, Ἐρρῖκε, τὸν μισῶ ἢ μᾶλλον ὄχι, μισῶ τὸν ἑαυτό μου !...

ΕΡΡΙΚΟΣ, *(ἀγκαλιάζοντάς την).*— Καλά, σὲ πιστεύω... Ἀλλὰ πές μου, πές μου τα ὅλα, φτωχή μου Ἔμμα !

ΕΜΜΑ.— Ναί, ναὶ θὰ σοῦ τὰ πῶ... Ἴσως ἀλαφρώσω ἔτσι τὴν καρδιά μου, ἴσως γλυτώσω ἀτ' τὸ μαρτύριό μου, ἀπὸ τὶς τύψεις μου... Ναί, θέλω νὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα, ὅλα... Ἔτσι μόνον θ' ἀνακοιφισθῶ. Θὰ σοῦ τὰ πῶ... Κι' ἐσὺ θὰ μὲ κάνης ὅ,τι θέλεις... Ὅ,τι βρίσκεις σωστό... Θὰ μὲ σκοτώσης, ἢ θὰ μὲ διώξης... Ἢ θὰ μὲ συγχωρέσης, ἴσως...

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Λέγε...

ΕΜΜΑ.— Ἔλειπες ἐπὶ τέσσερες μῆνες. Ὁ Στέφανος ἐρχόταν συχνὰ γιὰ νὰ μὲ συντροφεύη... Μοῦ ἔφερνε βιβλία γιὰ νὰ διαβάζω... Μερικὲς φορὲς μὲ συνόδευε καὶ στὸν περίπατο... Καί, σοῦ τὸ ὁρκίζοιμαι, δὲν μοῦ εἶχε φερθεῖ ποτὲ χωρὶς σεβασμό. Δὲν μοῦ ἔκανε ποτὲ τὸν παραμικρὸ ὑπαινιγμό. Ἦταν ἕνας ἀδελφὸς γιὰ μένα, ὥς ἐκείνη τὴ βραδιά...

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Ἐξακολούθησε... Ἐξακολούθησε... Ἐκείνη τὴ βραδυά ;...

ΕΜΜΑ.— Ἦταν μιὰ ὡραία βραδυὰ τοῦ Ἰουνίου. Ὁ Στέφανος κι' ἐγὼ εἴμαστε μόνοι στὴ βεράντα. Βλέπαμε τὴ θάλασσα ποὺ λαμπε σὰν ἀσημένια στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ... Φυσοῦσε ἕνα ἀπαλὸ ἀεράκι, γεμᾶτο ἀρώματα... Μᾶς ἔφερνε γλυκύτατα μῦρα ἀπὸ τὸν γειτονικὸ κῆπο. Καὶ τὰ μῦρα αὐτὰ μᾶς μεθοῦσαν. Κι' ὁ Στέφανος κ' ἐγὼ σιωπούσαμε... Καθόμαστε κοντά, ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. Ἀκούγαμε τὶς καρδιές μας νὰ χτυποῦν. Κι' ἔξαφνα... *(Σταματάει γεμάτη συγκίνησι).*

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Κι' ἔξαφνα ;...

ΕΜΜΑ.— Ἔξαφνα μιὰ μουσικὴ παθητικὴ ἀκούστηκε. Φαίνεται ὅτι στὸ γειτονικὸ σπίτι εἶχαν χορό. Κι' ἔφτασαν ὥς ἐμᾶς ἡ γλυκειὲς μελωδίες ἑνὸς ταγκὸ μεθυστικοῦ, μαγευτικοῦ... Ἔκλεισα τότε τὰ μάτια μου μεθυσμένη ἀπὸ τὴ γοητεία... Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὅλη μου ἡ ψυχὴ φτερούγιζε πρὸς ἐσένα, Ἐρρῖκε... Ὅλη μου ἡ ὕπαρξις σὲ ἀναζητοῦσε... Καὶ... δὲν ξέρω πῶς, ἄπλωσα τὰ χέρια μου σὰν νάθελα νὰ σ' ἀγκαλιάσω... Ξέχασα ὅτι ὁ Στέφανος ἦταν ἐκεῖ, κοντά μου. Τὰ χείλη μου διψοῦσαν τὰ χείλη σου. Καὶ τότε.... Ἄχ, Θεέ μου !... Ἔννοιωσα δυὸ χέρια νὰ μ' ἀγκαλιάζουν σφιχτά. Λύο χείλη θερμὰ κόλλησαν ἐπάνω στὰ χείλη μου... Ἤμουν μεθυσμένη ἀπὸ τ' ἀρώματα, τὴ μουσική, τὴν ἐρωτική μου νοσταλγία γιὰ σένα... Καὶ μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη ἀπὸ τὴ δική σου ἀνάμνησι, δὲν μπόρεσα ν' ἀντισταθῶ... Ναί, Ἐρρῖκε... Σοῦ τὸ ὁρκίζοιμαι. Τὴν ὥρα ποὺ μὲ φιλοῦσε ὁ Στέφανος φανταζόμουν πὼς μὲ φιλᾶς ἐσύ... Ἔξαφνα ὅμως συνῆρθα... Ξύπνησα... Καὶ εἶδα ὅτι ἤμουν στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Στεφάνου. Τότε κατάλαβα τί ἔγινε... Καὶ ξεμέθυσα... Ἄχ, τί τρομερὸ ξύπνημα, Ἐρρῖκε !... Ἄρχισα νὰ κλαίω, νὰ κλαίω μὲ λυγμούς. Ἔβριζα τὸ Στέφανο, ἔβριζα τὸν ἑαυτό μου, τὴ νύχτα, τὸ φεγγάρι, τὴ μουσική, τ' ἀρώματα... Ἄδικα ὁ Στέφανος προσπαθοῦσε νὰ μὲ παρηγορήση. Τὸν ἔδιωξα, καὶ τοῦ εἶπα νὰ μὴ ξανάρθη πειὰ ποτὲ στὸ σπίτι. Κι' ἀπὸ τότε... Τί μαρτύριο !... Τί ἀγωνία !... Τί φριχτὲς τύψεις, Ἐρρῖκε !... Ναί, Ἐρρῖκε μου, ὑπέφερα πολύ... Μὰ ξαλάφρωσα κάπως τώρα ποὺ σ' ἄνοιξα τὴν καρδιά μου... Σοῦ τὰ εἶπα ὅλα, Ἐρρῖκε. Δὲν σοῦκρυψα τίποτα. Καὶ τώρα, πές μου... Περιμένω ν' ἀκούσω τὴν καταδίκη μου ἀπὸ τὰ χείλη σου. Τί θέλεις νὰ κάνω ; Θέλεις νὰ φύγω, ἢ θὰ μὲ σκοτώσης ; Ἢ θέλεις νὰ σκοτωθῶ ἐγὼ ἢ ἰδία ; Εἶμαι πρόθυμη γι' αὐτό, Ἐρρῖκε. Τὸ σκέφτηκα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή...

ΕΜΜΑ.— Θέλεις νὰ φύγω ἢ θὰ μὲ σκοτώσης ;...

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Φτωχή μου Ἔμμα !...

ΕΜΜΑ.— Λοιπόν ;... Τί ἀποφασίζεις ;

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Δυστυχισμένη, φτωχὴ ψυχούλα !... Μὴν τρέμης ἔτσι, ἀγάπη μου... Σὲ συγχωρῶ... Σ' ἀγαπῶ !...

(Τὴν παίρνει στὴν ἀγκαλιά του. Ἡ Ἔμμα καταφεύγει σ' αὐτή, ὅπως ἕνα πληγωμένο πουλὶ στὴ φωλιά του).

ΕΡΡΙΚΟΣ.— Θὰ σὲ πάρω νὰ φύγουμε μακρυὰ γιὰ κάμποσο καιρό, ἀγάπη μου. Κι' ἔτσι θὰ ξεχάσης ἐντελῶς τὸ κακὸ αὐτὸ ὄνειρο.

ΕΜΜΑ.— Ναί... Ἦταν ἕνα ὄνειρο. Καλέ μου Ἐρρῖκε !... Πόσο καλὰ τὸ ἔννοιωσες !... Ἦταν ἕνα κακὸ ὄνειρο... Καὶ ἡ μόνη ἀλήθεια, ἡ μόνη πραγματικότης εἶνε ὅτι σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ !...

μυστικὸ ἡμερολόγιό του, ὅλα τὰ ποιήματά του, ὅλα τὰ δράματα ποὺ εἶχε ἀρχισμένα ἢ ἕτοιμα νὰ τὰ παραδώση στοὺς θιασάρχας. Πετοῦσε στὴ φωτιὰ ὅλο τὸ σκληρὸ παρελθόν. Τίποτε πειὰ δὲν τὸν συνέδεε μ' αὐτὴν τὴ ζωή. Ἦταν ἀποφασισμένος νὰ πεθάνη, μαζὺ μὲ τὴν ἀγαπημένη του ! Νὰ πεθάνη !...

Στὸ ἄλλο φύλλο θὰ σᾶς διηγηθοῦμε τὸ τέλος τῆς δραματικῆς αὐτῆς ἱστορίας, τοῦ πιὸ παθητικοῦ ἔρωτος.

ΓΝΩΜΕΣ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΤΟΥ ΑΓΓΛΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΥ ΖΑΓΚΒΙΛΛ

Οἱ μόνοι ἄνθρωποι ποὺ βρέθηκαν στὸν κόσμο, χωρὶς συγγενολόϊ ἦσαν ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα. Καὶ ἀκριβῶς γι' αὐτὸ ὁ κῆπος των ὠνομάστηκε παράδεισος.

— Τὸ πιὸ ἀσυγχώρητο σφᾶλμα εἶνε ἡ σοβαρότης.

— Οἱ ἐρωτευμένοι δὲν συμβουλεύονται μόνο τὴ δική τους διάθεσι προκειμένου νὰ παντρευτοῦν, ἀλλὰ ζητοῦν καὶ τὴ γνώμη τῶν ἄλλων. Κανένας ὅμως γάμος δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἱκανοποιήση ποτὲ ὅλους μαζύ.

— Μερικοὶ ἐχαρακτήρισαν τὸν ἔρωτα ὡς παραφροσύνη, ἐνῶ εἶνε ἁπλῶς παρεξήγησι. Καὶ ὅταν αὐτὴ ἡ παρεξήγησι εἶνε ἀμοιβαία, ὁ ἔρως καταλήγει σὲ γάμο.